

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з навчальної дисципліни «Облік на підприємствах малого бізнесу»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління
(протокол від 15.08.2022 № 1)

Розробники:

1. Викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Водолазська Н.В.

Рецензенти:

1. Зав. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Кременчуцького інституту ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», к.е.н., доцент Єфременко А.Г.
2. Кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС Харченко М.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
Денна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №7							
Тема 1. Особливості побудови обліку суб'єктами малого бізнесу	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв
Тема 2. Облік розрахункових операцій підприємств малого бізнесу	10	2	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Тема 3. Облік необоротних активів на підприємствах малого бізнесу	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв
Тема 4. Облік запасів на підприємствах малого бізнесу	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв
Тема 5. Облік праці та її оплати на підприємствах малого бізнесу	12	4	-	2	-	6	К/р на 30 хв
Тема 6. Облік готової продукції та її реалізації на підприємствах малого бізнесу	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв
Тема 7. Облік доходів, витрат, фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу	16	4	-	4	-	8	К/р на 30 хв
Тема 8. Фінансова та статистична звітність на підприємствах малого бізнесу	16	4	-	4	-	8	К/р на 30 хв
Тема 9. Особливості податкового обліку та звітності на підприємствах малого бізнесу	14	4	-	2	-	8	К/р на 30 хв
Всього за семестр № 7:	120	30	-	30	-	60	залік

Заочна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №7							
Тема 1. Особливості побудови обліку суб'єктами малого бізнесу	14	2	-	2	-	10	К/р на 30 хв
Тема 2. Облік розрахункових операцій підприємств малого бізнесу	10	-	-	-	-	10	-
Тема 3. Облік необоротних активів на підприємствах малого бізнесу	12	2	-	-	-	10	-
Тема 4. Облік запасів на підприємствах малого бізнесу	10	-	-	-	-	10	-
Тема 5. Облік праці та її оплати на підприємствах малого бізнесу	12	2	-	-	-	10	-
Тема 6. Облік готової продукції та її реалізації на підприємствах малого бізнесу	12	-	-	2	-	10	К/р на 30 хв
Тема 7. Облік доходів, витрат, фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу	16	2	-	-	-	14	-
Тема 8. Фінансова та статистична звітність на підприємствах малого бізнесу	16	2	-	-	-	14	-
Тема 9. Особливості податкового обліку та звітності на підприємствах малого бізнесу	18	2	-	2	-	14	К/р на 30 хв
Всього за семестр № 7:	120	12	-	6	-	102	залік

2. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 1. Особливості побудови обліку суб'єктами малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок формування облікової політики на малих підприємствах.

Кількість годин – 4 (денна форма), 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Становлення малого бізнесу в Україні та його державне регулювання
2. Особливості формування облікової політики суб'єктів малого бізнесу
3. Форми бухгалтерського обліку на малих підприємствах
4. План рахунків обліку діяльності суб'єктів малого бізнесу

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
 - перевірка присутніх;
 - перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.
- Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.
Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Що таке облікова політика підприємства?
2. Принципи облікової політики малих підприємств.
3. Назвіть фактори формування облікової політики.
4. Етапи формування облікової політики на малих підприємствах.
5. Які методологічні аспекти обліку враховуються при формуванні облікової політики суб'єктів малого підприємництва?
6. Які організаційні аспекти обліку враховуються при формуванні облікової політики суб'єктів малого бізнесу?
7. Яка періодичність видання наказів про облікову політику на підприємствах малого бізнесу?
8. Які заходи з організації обліку необхідно відображати в наказі про облікову політику підприємства?
9. Чи може підприємство самостійно визначати облікову політику?
10. Що таке план рахунків бухгалтерського обліку?
11. Особливості застосування малими підприємствами спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 2. Облік розрахункових операцій підприємств малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок з організації та методології ведення бухгалтерського обліку розрахункових операцій на підприємствах малого бізнесу

Кількість годин - 2 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Облік касових операцій
2. Облік операцій на поточних рахунках у банках
3. Облік розрахунків з підзвітними особами

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22, 23, 24, 25.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
- перевірка присутніх;
- перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.

Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.

Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Що таке службове відрядження?
2. Що таке господарські потреби?
3. Який термін перебування у відрядженні на території України?
4. Який термін перебування у відрядженні за кордоном?
5. Який розмір добових встановлено чинним законодавством для перебування у відрядженні на території України?
6. Які виправдовуючі документи необхідно надати після повернення з відрядження?
7. Чи обов'язковим є видача авансу на відрядження?
8. Протягом якого періоду працівник, який повернувся з відрядження має відзвітуватися по виданому авансу?
9. Який розмір штрафу за прострочення встановленого терміну звіту?
10. Які первинні документи необхідні для обліку розрахунків з підзвітними особами?
11. Який рахунок бухгалтерського обліку призначений для обліку розрахунків з підзвітними особами?
12. Назвіть основні бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з підзвітними особами.

13. Дайте визначення поняттям «дебіторська заборгованість» та «кредиторська заборгованість».
14. Якими документами оформляються взаємовідносини з постачальниками?
15. Назвіть первинні документи для обліку розрахунків з постачальниками.
16. Яким чином відбувається синтетичний облік розрахунків з постачальниками? Назвіть реєстри обліку.
17. Назвіть бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з постачальниками у випадку передоплати та оприбуткування цінностей?
18. Вкажіть первинні документи та реєстри синтетичного і аналітичного обліку для обліку розрахунків з покупцями?
19. Назвіть бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з покупцями у випадку реалізації продукції та її передоплати?

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 3. Облік необоротних активів на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок з організації та методології ведення бухгалтерського обліку необоротних активів на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 4 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Поняття, визнання та оцінка основних засобів.
2. Амортизація основних засобів.
3. Облік надходження основних засобів.
4. Облік вибуття основних засобів.
5. Облік нематеріальних активів.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 5, 7 (с. 112-120), 12 (с. 212-237), 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
- перевірка присутніх;
- перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.

Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.

Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Дайте визначення необоротних активів підприємства.
2. Що відносять до основних засобів?
3. Що називають об'єктом основних засобів?
4. Що таке амортизація необоротних активів?
5. З чого складається первісна вартість основних засобів?
6. Які методи амортизації основних засобів використовують малі підприємства?
7. Які первинні документи з обліку необоротних активів використовують малі підприємства?
8. Як організовано аналітичний облік необоротних активів на малих підприємствах?
9. Як організовано синтетичний облік необоротних активів на малих підприємствах?
10. Розкрийте порядок відображення інформації про необоротні активи в фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. За спрощеною формою обліку інформація про наявність, рух та знос основних засобів наводиться в:
 - а) журналі 4, розділи I, II;
 - б) журналі 4, розділ I;
 - в) відомості 3-м;
 - г) відомості 4-м.
2. Вкажіть нематеріальні активи:
 - а) права на об'єкти промислової власності;
 - б) земельні ділянки, будинки та споруди, капітальне будівництво;
 - в) капітальні витрати на поліпшення земель, машини та обладнання, інструменти, інвентар;
 - г) будинки та споруди, транспортні засоби, робоча та продуктивна худоба.
3. Вкажіть зміст господарської операції за бухгалтерським записом Дт 96 Кт 13:
 - а) зменшення вартості об'єкту основних засобів;
 - б) втрата корисності об'єкту основних засобів шляхом збільшення суми нарахованого зносу;
 - в) включення сум нарахованого зносу до первісної вартості основних засобів;
 - г) нарахування амортизації об'єктів основних засобів.

4. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва отримання основних засобів від постачальників відображають кореспонденцією:

- а) Дт 68 Кт 15;
- б) Дт 15 Кт 63;
- в) Дт 10 Кт 15;
- г) Дт 15 Кт 68.

5. Вкажіть зміст господарської операції за бухгалтерським записом Дт 13 Кт 10:

- а) списання залишкової вартості реалізованих основних засобів;
- б) списання зносу необоротних активів при їх ліквідації;
- в) відображення збільшення суми нарахованого зносу основних засобів під час їх дооцінки;
- г) нарахування зносу основних засобів.

6. Вкажіть зміст господарської операції за бухгалтерським записом Дт 10 Кт 15:

- а) оприбутковані основні засоби, що надійшли від постачальника;
- б) придбані основні засоби за грошові кошти;
- в) введені в експлуатацію основні засоби за первісною вартістю;
- г) списано витрати з поточного ремонту основних засобів.

7. Спрощеним Планом рахунків передбачено використання рахунка 10 для відображення:

- а) основних засобів;
- б) основних засобів та капітальних інвестицій;
- в) основних засобів, інших необоротних активів, нематеріальних активів;
- г) основних засобів та їх зносу.

8. Вкажіть зміст господарської операції за бухгалтерським записом Дт 15 Кт 68:

- а) нарахування зносу основних засобів;
- б) нарахування збору до Пенсійного фонду при придбанні легкового автомобіля;
- в) введення в експлуатацію основних засобів;
- г) відображення витрат з придбання основних засобів.

9. Назвіть складову, яка не включається до первісної вартості основних засобів, для суб'єкта малого підприємництва, який є платником єдиного податку третьої групи зі сплатою ПДВ:

- а) суми ввізного мита;
- б) суми податку на додану вартість;
- в) витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;
- г) витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів.

10. При продажу юридичними особами - платниками єдиного податку основних засобів (протягом 12 календарних місяців з дня введення їх в експлуатацію) дохід визначається як:

- а) різниця між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю;
- б) їх залишкова балансова вартість;
- в) нульовий дохід;
- г) сума коштів, отриманих від продажу таких основних засобів.

11. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва нарахування амортизації основних засобів адміністративного призначення відображають кореспонденцією:

- а) Дт 91 Кт 13;
- б) Дт 96 Кт 13;
- в) Дт 10 Кт 13;
- г) Дт 13 Кт 10.

12. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва прийняття до обліку (ввод в експлуатацію) нематеріальних активів відображають кореспонденцією:

- а) Дт 12 Кт 15;
- б) Дт 12 Кт 68;
- в) Дт 10 Кт 15;
- г) Дт 15 Кт 63.

13. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва введення в експлуатацію інших необоротних матеріальних активів відображають кореспонденцією:

- а) Дт 15 Кт 68;
- б) Дт 10 Кт 15;
- в) Дт 15 Кт 10;
- г) Дт 15 Кт 63.

Практичні завдання:

Задача 1

Від засновника на підприємство як внесок до статутного капіталу надійшли основні засоби вартістю 120000,00 грн. Витрати на транспортування становили 4200,00 грн з ПДВ, які сплачені після оприбуткування об'єкта.

Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

Задача 2

Мале підприємство придбало об'єкт основних засобів вартістю 60000,00 грн. з ПДВ.

Витрати з його транспортування становили 1200,00 грн з ПДВ, які сплачені сторонній організації після підписання акту виконаних робіт з перевезення.

Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 4. Облік запасів на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок роботи з організації та методології ведення бухгалтерського обліку запасів на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 4 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Поняття, визнання та оцінка запасів
2. Облік надходження виробничих запасів
3. Облік зберігання та витрачання запасів

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
- перевірка присутніх;
- перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.

Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.

Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Назвіть джерела надходження виробничих запасів на підприємство.
2. Якими первинними документами оформлюють надходження виробничих запасів від постачальника на підприємствах малого бізнесу?
3. Які первинні документи заповнюють на підприємстві малого бізнесу у процесі отримання запасів?

4. На яких рахунках бухгалтерського обліку обліковують виробничі запаси?
5. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку надходження виробничих запасів на підприємствах малого бізнесу.
6. Назвіть регістри синтетичного та аналітичного обліку виробничих запасів.
7. Що таке інвентаризація запасів? Який порядок її проведення?
8. Якими бухгалтерськими проведеннями відображається облік надлишків та нестач запасів, виявлених у ході інвентаризації?
9. Якими первинними документами оформлюють вибуття виробничих запасів на підприємствах малого бізнесу?
10. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку вибуття запасів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 5. Облік праці та її оплати на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок роботи з організації та методології ведення бухгалтерського обліку праці та її оплати на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 2 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Форми оплати праці та види заробітної плати
2. Облік нарахування заробітної плати
3. Облік нарахувань та утримань із заробітної плати
4. Порядок виплати заробітної плати

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
 - перевірка присутніх;
 - перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.
- Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.

Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).

2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Який рахунок бухгалтерського обліку призначений для обліку заробітної плати?
 2. Назвіть первинні документи для погодинної та відрядної оплати праці.
 3. Назвіть регістри синтетичного обліку оплати праці.
 4. Дайте визначення основної та додаткової заробітної плати.
 5. Яким чином відбувається оплата тимчасової непрацездатності?
 6. Яким чином відбувається розрахунок та облік відпусток працівників?
 7. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку нарахування заробітної плати на підприємстві малого бізнесу.
 8. Нархування яких платежів до соціальних фондів проводяться одночасно з нарахуванням заробітної плати згідно чинного законодавства?
 9. Вкажіть ставки платежів до соціальних фондів.
 10. Назвіть первинні документи для оформлення платежів до фондів соціального страхування.
 11. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку нарахувань до соціальних фондів із заробітної плати.
 12. Які утримання проводяться із заробітної плати працівників? Назвіть їх ставки.
 13. Який порядок проведення утримань із заробітної плати?
 14. Що таке соціальна пільга?
- Назвіть основні бухгалтерські проведення з обліку утримань із заробітної плати.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 6. Облік готової продукції та її реалізації на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок роботи з організації та методології ведення бухгалтерського обліку готової продукції та її реалізації на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 4 (денна форма), 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання за темою 6:

1. Поняття готової продукції.
 2. Облік реалізації готової продукції.
- Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 3, 4, 5, 7 (с. 134-135), 12 (с. 271-283), 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
 - перевірка присутніх;
 - перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.
- Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.
Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).

2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Дайте визначення поняттю «готова продукція».
2. Як ведеться аналітичний облік готової продукції?
3. Якими первинними документами оформлюється рух готової продукції?
4. Як організовано синтетичний облік готової продукції на малих підприємствах?
5. Розкрийте порядок відображення інформації про готову продукцію в фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва? Назвіть первинні документи для обліку реалізації продукції.
6. Назвіть регістри синтетичного обліку реалізації продукції.
7. Яким чином в обліку ведеться відображення реалізації продукції за передоплатою?
8. Вкажіть основні бухгалтерські проведення для обліку реалізації продукції.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва отримання коштів на рахунок від покупців відображають кореспонденцією:
 - а) Дт 31 Кт 37;
 - б) Дт 37 Кт 30;
 - в) Дт 68 Кт 31;
 - г) Дт 31 Кт 36.
2. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва оприбуткування готової продукції з виробництва відображають кореспонденцією:
 - а) Дт 23 Кт 26;
 - б) Дт 23 Кт 20;
 - в) Дт 26 Кт 20;
 - г) Дт 26 Кт 23.
4. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва реалізацію готової продукції відображають кореспонденцією:

- а) Дт 37 Кт 70;
 - б) Дт 36 Кт 26;
 - в) Дт 37 Кт 26;
 - г) Дт 70 Кт 26.
5. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва собівартість реалізованої готової продукції відображають кореспонденцією:
- а) Дт 23 Кт 26;
 - б) Дт 26 Кт 90;
 - в) Дт 90 Кт 26;
 - г) Дт 79 Кт 26.
5. Облік розрахунків з покупцями та замовниками за спрощеною формою ведеться у:
- а) відомості 1-м;
 - б) відомості 2-м;
 - в) відомості 3-м;
 - г) відомості 4-м.
6. При застосуванні плану рахунків суб'єктів малого підприємництва собівартість реалізованих товарів відображають кореспонденцією:
- а) Дт 90 Кт 28;
 - б) Дт 90 Кт 26;
 - в) Дт 79 Кт 26;
 - г) Дт 23 Кт 26.
7. Датою виникнення доходу платником єдиного податку з метою оподаткування є:
- а) дата відвантаження продукції, товарів, робіт, послуг;
 - б) дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі;
 - в) дата підписання договору з контрагентом;
 - г) останній день звітного періоду.
8. Облік витрат на виробництво продукції за спрощеною формою ведеться у:
- а) відомості 1-м;
 - б) відомості 2-м;
 - в) відомості 3-м;
 - г) відомості 5-м.

Практичні завдання:

Задача 1

Мале підприємство придбало товари на суму 60000,00 грн (крім того ПДВ) та реалізувало їх за 78000,00 грн з ПДВ. Визначити результат реалізації. Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

Задача 2

Малим підприємством реалізовано готову продукцію на суму 30000,00 грн (крім того ПДВ), її собівартість – 21000,00 грн. Визначити результат реалізації. Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 7. Облік доходів, витрат, фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок роботи з організації та методології ведення бухгалтерського обліку доходів, витрат, фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 4 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання за темою 7:

1. Облік доходів
2. Облік витрат
3. Облік фінансових результатів

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
 - перевірка присутніх;
 - перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.
- Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.
Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Дайте визначення поняттю «витрати». У яких випадках визнаються витрати?
2. За якими ознаками класифікуються витрати?
3. Який порядок списання витрат для суб'єктів малого підприємництва?

4. Які рахунки бухгалтерського обліку призначені для обліку витрат на підприємствах малого бізнесу?
5. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку витрат з використанням рахунку 23 «Виробництво».
6. Які витрати включають до виробничої собівартості?
7. Які витрати належать до прямих матеріальних витрат?
8. Які витрати належать до прямих витрат на оплату праці?
9. Які витрати належать до складу інших прямих витрат?
10. Які витрати належать до складу загально виробничих витрат?
11. Які витрати належать до змінних загально виробничих витрат?
12. Охарактеризуйте постійні загально виробничі витрати.
13. Що таке нормальна виробнича потужність?
14. Дайте характеристику поняттю «норматив постійних витрат».
15. Вкажіть основні бухгалтерські проведення з обліку витрат без використання рахунку 23 «Виробництво».
16. Назвіть регістр синтетичного обліку витрат.
17. Що таке фінансовий результат?
18. Які рахунки бухгалтерського обліку призначені для обліку фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу?
19. Яким чином відбувається облік прибутку на підприємствах малого бізнесу?
20. Назвіть регістри бухгалтерського обліку фінансових результатів для малих підприємств.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 8. Фінансова та статистична звітність підприємств малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок роботи з організації та методології формування фінансової та статистичної звітності на підприємствах малого бізнесу.

Кількість годин - 4 (денна форма), 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Поняття та склад фінансової звітності суб'єктів малого бізнесу
2. Порядок складання форми № 1-м (1-мс)
3. Порядок складання форми № 2-м (2-мс)
4. Порядок застосування форм статистичної звітності

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 15, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
 - перевірка присутніх;
 - перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.
- Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.
Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).
2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Мета складання Балансу.
2. Яким П(С)БО визначається порядок складання форми № 1-м (1-мс)?
3. Що відображається в активі Балансу?
4. Які інформацію містить пасив Балансу?
5. Назвіть особливості складання форми № 1-м (1-мс).
6. Поняття статистичної звітності суб'єктів малого бізнесу.
7. Склад статистичної звітності суб'єктів малого бізнесу
8. Основні вимоги до складання статистичної звітності суб'єктів малого бізнесу
9. Методичні рекомендації складання та подання статистичної звітності на підприємствах малого бізнесу.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

- підведення підсумків заняття;
- оцінювання здобувачів вищої освіти;
- оголошення домашнього завдання.

Тема № 9. Особливості податкового обліку на підприємствах малого бізнесу

Навчальна мета заняття: формування знань та практичних навичок з організації та методології податкового обліку на підприємствах малого бізнесу

Кількість годин - 2 (денна форма), 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

Навчальні питання:

1. Умови застосування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
2. Бухгалтерський облік єдиного податку та порядок відображення його в регістрах.

3. Порядок складання та подання податкової звітності.

Література, методичне та матеріально-технічне забезпечення занять: 1, 2, 5, 7 (с. 34-51), 11 (с. 5-27), 12 (с. 20-25), 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

Організаційний етап:

- привітання;
- перевірка присутніх;
- перевірка готовності здобувачів вищої освіти до заняття.

Актуалізація опорних знань, перевірка домашнього завдання.

Мотивація навчальної діяльності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Проведення попереднього контролю теоретичних знань здобувачів вищої освіти (фронтальне опитування).

2. Формування теоретичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти (розв'язання завдань).

Питання для фронтального опитування:

1. Яким нормативним актом регламентується спрощена система оподаткування, обліку та звітності?
2. Назвіть групи платників єдиного податку та критерії, що використовуються для їх формування?
3. Назвіть обмеження щодо перебування на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності?
4. Що є доходом платника єдиного податку?
5. Що не включається до доходу платника єдиного податку?
6. Назвіть діючі ставки єдиного податку?
7. Окресліть порядок нарахування та строки сплати єдиного податку?
8. Окресліть порядок ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку?
9. Які терміни подання податкових декларацій платників єдиного податку?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До якої групи відносяться платники єдиного податку юридичні особи?
 - а) 1 група;
 - б) 2 група;
 - в) 3 група;
 - г) 4 група.
2. Ставка єдиного податку для юридичних осіб платників ПДВ становить:
 - а) 4 % від доходу;
 - б) 3% від доходу;
 - в) 5% від доходу;
 - г) 6 % від доходу.

3. Ставка єдиного податку для юридичних осіб неплатників ПДВ становить:
- а) 4 % від доходу;
 - б) 3% від доходу;
 - в) 5% від доходу;
 - г) 6 % від доходу.
4. Максимальною кількістю найманих працівників для фізичних осіб платників єдиного податку 1 групи є:
- а) 5 осіб;
 - б) 20 осіб;
 - в) без найманих працівників;
 - г) одночасно не перевищує 10 осіб.
5. Максимальною кількістю найманих працівників для фізичних осіб платників єдиного податку 2 групи є:
- а) 5 осіб;
 - б) 20 осіб;
 - в) без найманих працівників;
 - г) одночасно не перевищує 10 осіб.
6. Юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, які протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв: середньооблікова кількість працівників не має ліміту та обсяг доходу не перевищує 5 млн грн відносяться до:
- а) 1 групи;
 - б) 2 групи;
 - в) 3 групи;
 - г) 4 групи.
7. Ставка єдиного податку для фізичних осіб 2 групи становить:
- а) до 5% мінімальної зарплати;
 - б) до 10% мінімальної зарплати;
 - в) до 15% мінімальної зарплати;
 - г) до 20% мінімальної зарплати.
8. Які види діяльності передбачені для фізичних осіб підприємців 2 групи:
- а) роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках, надання побутових послуг населенню;
 - б) надання послуг, в т.ч. побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, ресторанне господарство;
 - в) всі види діяльності з урахуванням обмежень;
 - г) без обмежень.
9. Мале підприємство може перейти на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності за умов:
- а) якщо середньооблікова численність працівників не перевищує 15 чоловік;

б) якщо середньооблікова численність працівників не перевищує 50 чоловік та виторг від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за рік не перевищує 1 млн грн;

в) якщо середньооблікова чисельність працівників не перевищує 50 чоловік та валовий дохід за рік не перевищує 500 тис. євро;

г) незалежно від середньооблікової чисельності працівників за умови, що виручка від реалізації за рік не перевищує 5 млн грн;

д) правильної відповіді не наведено.

10. Підприємства платники єдиного податку:

а) можуть бути платниками ПДВ;

б) не можуть бути платниками ПДВ;

в) зобов'язані бути платниками ПДВ;

г) зобов'язані бути платниками ПДВ, якщо їх річний дохід перевищує 1 млн грн.

11. Ставка єдиного податку для малих підприємств:

а) залежить від статусу «Платник ПДВ» або «Неплатник ПДВ»;

б) залежить від видів діяльності підприємства;

в) залежить від обсягів річної виручки;

г) залежить від чисельності працюючих.

12. Малі підприємства звітують за єдиним податком:

а) щомісячно;

б) щоквартально;

в) щорічно;

г) в залежності від обсягу доходів.

13. Платники єдиного податку 4 групи сплачують податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах:

а) у I кварталі - 10 відсотків; у II кварталі - 30 відсотків; у III кварталі - 50 відсотків; у IV кварталі - 10 відсотків;

б) у I кварталі - 10 відсотків; у II кварталі - 10 відсотків; у III кварталі - 50 відсотків; у IV кварталі - 30 відсотків;

в) у I кварталі - 20 відсотків; у II кварталі - 10 відсотків; у III кварталі - 50 відсотків; у IV кварталі - 20 відсотків;

г) у I кварталі - 10 відсотків; у II кварталі - 10 відсотків; у III кварталі - 30 відсотків; у IV кварталі - 50 відсотків.

14. Малі підприємства сплачують єдиний податок в такі терміни:

а) протягом 20 днів наступних за граничним терміном подання декларації;

б) протягом 40 днів наступних за граничним терміном подання декларації;

в) протягом 60 днів наступних за останнім днем звітного періоду;

г) протягом 10 днів наступних за граничним терміном подання декларації.

15. Яке підприємство не може перейти на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності:

- а) середньооблікова численність працівників 15 осіб та виручка від реалізації за рік 3 млн грн;
- б) середньооблікова численність працівників 25 осіб та виручка від реалізації за рік 4 млн грн;
- в) середньооблікова численність працівників 25 осіб та виручка від реалізації за рік 6 млн грн;
- г) середньооблікова численність працівників 35 осіб та виручка від реалізації за рік 2 млн грн;
- д) правильної відповіді не наведено.

16. Платники єдиного податку 1-2 групи звітують за єдиним податком:

- а) щомісячно;
- б) щоквартально;
- в) щорічно;
- г) в залежності від обсягу доходів.

17. Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є:

- а) нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь;
- б) річний обсяг доходу;
- в) площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду;
- г) правильної відповіді не наведено.

18. Платники єдиного податку 1-2 групи сплачують єдиний податок шляхом здійснення авансового внеску:

- а) не пізніше 10 числа поточного місяця;
- б) не пізніше 15 числа поточного місяця;
- в) не пізніше 20 числа поточного місяця;
- г) протягом 40 днів наступних за граничним терміном подання декларації.

19. Які види діяльності передбачені для фізичних осіб підприємців 1 групи:

- а) роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках, надання побутових послуг населенню;
- б) надання послуг, в т.ч. побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, ресторанне господарство;
- в) всі види діяльності з урахуванням обмежень;
- г) без обмежень.

20. До четвертої групи платників єдиного податку відносяться сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує:

- а) 45 відсотків;

- б) 50 відсотків;
- в) 60 відсотків;
- г) 75 відсотків.

Практичні завдання:

Задача 1

Мале підприємство, що застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності (3 група без сплати ПДВ) реалізувало впродовж кварталу на умовах наступної оплати готової продукції на суму 360000,00 грн, з якої не оплачено - на суму 48000,00 грн. Також отримано нараховані на залишок коштів на рахунку відсотки у сумі 150,00 грн. Розрахувати суму єдиного податку, що підлягає сплаті.

Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

Задача 2

Мале підприємство, що застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності (3 група зі сплатою ПДВ) реалізувало впродовж кварталу на умовах наступної оплати товарів на 300000,00 грн (крім того ПДВ), з якої не оплачено – на суму 40000,00 грн. Також отримано нараховані на залишок коштів на рахунку відсотки у сумі 100,00 грн. Розрахувати суму єдиного податку, що підлягає сплаті.

Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

Задача 3

Мале підприємство, що застосовує спрощену систему оподаткування, обліку та звітності (3 група без сплати ПДВ) реалізувало впродовж кварталу на умовах наступної оплати готової продукції на суму 200000,00 грн, з якої не оплачено - на суму 40000,00 грн. Крім того отримана попередня оплата у сумі 26000,00 грн. Розрахувати суму єдиного податку, що підлягає сплаті.

Відобразити операції в обліку, якщо підприємство застосовує спрощений план рахунків (за потреби відкрити необхідні субрахунки).

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

1. підведення підсумків заняття;
2. оцінювання здобувачів вищої освіти;
3. оголошення домашнього завдання.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті:

Основна література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємства : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI
3. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720
4. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. №422
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва : Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. №186
6. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2014. – 264 с.
7. Гура Н.О., Мельник Т.Г. Облік на підприємствах малого бізнесу. Підручник. – К. : ЦНЛ, 2018. – 288 с.
8. Дробязко С.І., Козир Т.М., Холод С.Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2012. – 416 с.
9. Ольшанська М.В., Сажинець С.Й, Хом'як Р.Л. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К.: Магнолія 2006, 2017. – 254 с.
10. Кудлаєва Н.В. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. – Ч.: БДФЕУ, – 2015. – 156 с.
11. [Мединська Т.В.](#), [Чабанюк О.М.](#) Спеціальні податкові режими. Загальні положення, облік і звітність. Навчально-практичний посібник. – К.: Алерта, 2017. – 240 с.
12. Сук Л. К., Сук П. Л., Данілочкіна О. В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. Навчальний посібник. – К.: «Каравела», 2017. – 372 с.

Допоміжна література:

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/>

15. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

16. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку

17. Милявська Е.П., Жабін О.І. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2008. – 162 с.

18. Свідерський Є.І., Свідерський Д.Є. Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с.

19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

20. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

21. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

22. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.

23. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>

24. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua>

25. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>